

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ЯКИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ЯКЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

ул.Новая, д.9, с. Нижние Яки,
Мамадышский район,
Республика Татарстан, 422157

Яна ур., 9 нче йорт, Түбән Яке авылы,
Мамадыш районы,
Татарстан Республикасы, 422157

тел.(факс): (85563) 2-94-38; e-mail: Yak.Mam@tatar.ru, www:mamaduYsh.tatarstan.ru

Карар

"20" февраль 2023 ел

Карар

№ 25

**2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль
районы Яке авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү
программасын раслау турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәгә 209-ФЗ номерлы федераль законнар, Мамадыш районы Прокурорының 2022 елның 21 декабрдәгә 02-08-03 номерлы тәкъдиге, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Яке авыл жирлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Яке авыл жирлеге башкарма комитеты к а р а р б и р э:

1. 2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Яке авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасын расларга.

2. Әлеге карарны авыл жирлеге территориясендә урнашкан мәгълүмат стендларында, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (pravo) шулай ук Мамадыш муниципаль районының рәсми сайтында "Интернет" мәгълүмат-коммуникация челтәрендә урнаштырырга.

Житәкче:

Р.К.Низаметдинов

Яке авыл жирлеге
Башкарма комитетының
20.02.2023 ел, N 25 карары
белән расланды

**2023-2025 елларга Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы Яке авыл жирлегендә кече һәм урта
эшкуарлыкны үстерү
ПРОГРАММАСЫ**

**2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль
районы Яке авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү
программасы паспорты**

Программаның исеме:	2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Яке авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасы
Программаның заказчысы:	Мамадыш муниципаль районы Яке авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның максатлары:	<ul style="list-style-type: none"> - Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Яке авыл жирлегендә кече бизнесны үстерү өчен оптималь шартлар тудыру; - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары санын арттыру; - халыкның мәшгульлеген тәмин итү һәм үзмәшгульлекне үстерү.
Программаның бурычлары:	<ul style="list-style-type: none"> - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны артуы; - өстәмә эш урыннары булдыру, кече һәм урта бизнестә эшләүчеләр санының еллык үсеше; - продукция житештерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү нең еллык гомуми үсеше күләмендә кече предприятиеләрнең өлеше; - жирлек бюджетына кече һәм урта бизнестан керүче кече салымнан керемнәрнең өлешен арттыру; авыл хужалыгы житештерүен үстерүгә ярдәм итү; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын булдыру һәм аның эшчәнлеген тәмин итү;

	итү; кече эшкуарлыкка ярдәм инфраструктурасы кысаларында кече предприятиеләргә методик, мәгълүмати консультация, белем бирү һәм хокукый ярдәм күрсәтү.
Программа белән идарә итү	Мамадыш муниципаль районы Яке авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаны финанслау чыганаclarы	Жирлек бюджетыннан, шул исәптән еллар буенча бүлеп: 1) 2023 ел - 15 мең сум; 2) 2024 ел - 15 мең сум; 3) 2025 ел - 15 мең сум.
Программаны төп башкаручылар	Мамадыш муниципаль районының Яке авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	Яке авыл җирлеге Советының социаль-икътисадый һәм бюджет-финанс мәсьәләләре буенча даими комиссиясе

Программаның бүлекләре:

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Яке авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкның торышын анализлау.

2. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү проблемалары һәм аларны программа ысуллары белән хәл итү кирәклеген нигезләү.

3. Программаның көтелгән социаль-икътисадый нәтижәләлеген бәяләү .

4. Эшкуарлык эшчәнлегенә өстенлекле төрләре

5. 2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Яке авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасының төп чаралары.

*

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Яке авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкның торышын анализлау

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү хужалык итүнең базар системасының аерылгысыз элементы булып тора. Базар икътисады үскән илләрдә кече эшкуарлык дәүләт икътисадының нигезе, хужалык үсешенәң двигателе булып тора, чөнки бу теләсә кайсы жәмгыятьнең эшлекле тормышының иң динамик һәм сыгылмалы формасы.

Базар хужалыгы системасы шартларында кече һәм урта эшкуарлыкның аерым ролен түбәндәге факторлар билгели:

урта сыйныфның үз иминлеген һәм лаеклы яшәү дәрәжәсен тәмин итүче һәм гражданлык жәмгыятенәң төп тотрыккыландыручы сәяси көче булган өлешен арттыру;

кече һәм урта эшкуарлык секторында яңа эш урыннары булдыру өчен зур потенциал булу, жәмгыятьтә эшсезлек һәм социаль киеренкелекне киметү;

халыкның төп массасының ижтимагый психологиясен һәм яшәү ориентирларын үзгәртү;

кече һәм урта эшкуарлыкның сыгылмалылыгы һәм сәләте житештерү структурасын тиз арада трансформацияләргә, оператив рәвештә булдырырга, яңа технологияләр һәм фәнни эшләнмәләр кулланырга.

Шуңа бәйле рәвештә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Яке авыл жирлегендә кече эшкуарлыкны үстерү программасын эшләү һәм гамәлгә ашыру ихтыяжы туа.

Бүген жирлектә бизнесны актив үстерү өчен барлык ресурслар да бар, ул Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң, Татарстан Республикасының һәм жирле үзидарә органнарының максатчан сәясәте нәтижәсендә ныклы үсеш ала.

2.Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү проблемалары һәм аларны программа ысуллары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Хәзерге вакытта Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Яке авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлык шактый нык позициядә булуга карамастан, кайбер проблемалар элеккечә хәл ителмәгән килеш кала бирә.

Авылда кече һәм урта эшкуарлык субъектлары эшчәнлеген үстерүнең төп факторлары булып түбәндәгеләр тора:

- инвестиция ресурсларыннан файдалану мөмкинлеге кыенлаша, кредит ресурсларыннан файдалану кыенлыгы фонында үз финанс чараларының житмәве;

-кече һәм урта эшкуарлык субъектларына гамәлдәге законнардагы үзгәрешләр турында житәрлек дәрәжәдә хәбәрдар булмау, эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда хакимият органнарының административ киртәләре һәм төгәл регламентлары булмау;

Эшкуарлык эшчәнлегә субъектлары тарафыннан карарлар кабул итүне һәм гамәлгә ашыруны таләп итә торган проблемалар булып түбәндәгеләр тора:

кече эшкуарлык субъектларының югары булмаган социаль җаваплылыгы (ялланган хезмәткәрләр белән хезмәт мөнәсәбәтләрен рәсмиләштермәү, хезмәт өчен түләү фондын киметү һәм аны "конвертлы" формада түләү, мәҗбүри пенсия иминләштерүе һәм социаль иминләштерү турындагы законнарны үтәмәү);

Булган каршылыкларны бетерү һәм авылда кече һәм урта эшкуарлыкны алга таба эзлекле үстерү бары тик мәгълүмат, белем бирү, консультация, финанс юнәлешләрендә комплекслы һәм адреслы ярдәм күрсәтү, эшлекле контактлар һәм кооперацияләр урнаштыру, шулай ук коллектив ихтыяж барлыкка килергә мөмкин булган башка аспектларда максатчан эш алып бару юлы белән генә мөмкин. Программа җирле хакимият органнарының, шулай ук билгеләнгән максатларга ирешү өчен дәүләтнеке булмаган оешмаларның көчләрен берләштерергә һәм оптимальләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

3. Программаның көтелгән социаль-иқтисадый нәтижәләлеген бәяләү

Программа Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Яке авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны алга таба үстерү өчен уңайлы шартлар тудыруга юнәлдерелгән чаралар комплексын үз эченә ала.

Программаны үтәү түбәндәгеләргә ярдәм итәчәк:

- районда иқтисадый һәм социаль тотрыклылыкның иң мөһим элементларының берсе буларак кече эшкуарлыкны булдыруны һәм тотрыклы эшчәнлекне стимуллаштыручы уңайлы иқтисадый мохит формалаштыру;

- кече һәм урта эшкуарлыкның үсеш темпларын арттыру, эшчәнлек даирәләрен киңәйтүгә һәм кече предприятиеләрне иқтисадый ныгыту;

- җирлек бюджетына салым һәм салым булмаган керемнәрне арттыру;

-кече эшкуарлыкта эшләүче хезмәткәрләрнең эш хақы дәрәжәсен күтәрүгә

өстәмә мөмкинлекләр барлыкка килү;

- товар базарын конкуренциягә сәләтле продукция һәм жирле житештерү хезмәтләре белән баету;

-кече һәм урта эшқуарлыкның социаль җаваплылығын арттыруга.

4.Эшқуарлык эшчәнлегенә өстенлекле төрләре

Район халқының тормышын яхшыртуга юнәлтелгән тотрыклы икътисадый үсешне тәмин итү максатларында эшқуарлык эшчәнлегенә өстенлекле төрләре билгеләнде:

- авыл хуҗалыгы продукциясен житештерү;

- халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү;

- транспорт һәм элемтә өлкәсе;

- төзелеш;

- социаль хезмәтләр күрсәтү өлкәсе.

5. 2023-2025 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Яке авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасының төп чаралары.

№	Чаралар исемлеге	Нәтижә	Финанслау чыганагы	Үтәү срогы
1	2	3	4	5
1. Кече һәм урта эшкуарлыкның нәтижәле үсеше өчен хокукый базаны камилләштерү һәм административ киртәләрне киметү				
1	Эшкуарлык өлкәсендә норматив-хокукый база булдыру	Кече эшкуарлыкка ярдәм итү өчен чаралар оештыру һәм башка нәтижәле чаралар үткөрү	Финанслау каралмаган	2023-2024 еллар
2	Кече эшкуарлыкны үстерүгә комачаулый торган административ киртәләрне бетерү. Контроль-рөхсәт практикасын оптимизацияләү юлы белән дәүләт, кулланучылар һәм эшкуарлар мәнфәгатьләрен яраштыруны тәмин итү	Сораштырыла торган документларның һәм аларны карауның төгәл срокларын күрсәтеп, хезмәтләр эшчәнлеген төгәл, үтә күренмәле регламентларын булдыру, шул исәптән: жир кишәрлекләрен милеккә (арендага) рәсмиләштерү, төзелеш һәм реконструкцияләүгә проект документацияләрен карау, элмә такталарга һәм реклама мәгълүматларына рөхсәтләр рәсмиләштерү, биналарны торак булмаган хәлгә күчерү һәм киресенчә, биналарны яңадан планлаштыруга рөхсәтләр рәсмиләштерү һ. б.	Финанслау каралмаган	2023-2025 еллар

3	Коррупцияга каршы көрөшкө юнөлдөрөлгөн чараларны камиллештерү турында тэкдимнөр эзерлөү	Коррупцияга каршы торышның уңай тэжрибөсен гомумилештерү һәм тарату. Эшкурларның коррупция фактларына каршы торуын арттыру, бизнес алып баруның этик дәрәжәсен күтөрү, кече эшкурлык субъектларының хокукларын һәм мәнфәгатләрән яклау	Финанслау каралмаган	2023-2024 еллар
---	---	--	----------------------	-----------------

2. Эшкурлыкны инновацион үстерү (инфраструктураны үстерү, инновацион эшчәнлекне гамәлгә ашыру потенциалны, яшьләрне инновацион процесска жәлеп итү)

1	Яшьләрне эшкурлыкка жәлеп итүгә юнөлдөрөлгөн чаралар комплексын үткөрү, шул исәптән укыту, мәгълүмати тәэмин итү, конкурслар һәм ярышлар, ярминкәләр, конференцияләр, бизнес-фестивальләр уздыру һәм башкалар.	Яшьләрне эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү. Яшь белгечләрне эшкә урнаштыру мәсьәләсен өлөшчә хәл итү	Финанслау каралмаган	2023-2024 ел
---	--	---	----------------------	--------------

3. Кече һәм урта эшкурлык субъектларына финанс-кредит һәм милек ярдәме

1	Инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен инвесторлар эзләүдә кече эшкурлык субъектларына ярдәм	Кече эшкурлык субъектларының потенциал инвесторлар белән үзара хезмәтгәшлеген оештыру, кече эшкурлык субъектларының инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен банк финанславын һәм шәхси капиталын жәлеп итү	Финанслау каралмаган	2023-2024 еллар
2	Мамадыш муниципаль районының Яке авыл	Шәһәр икътисадының өстенлекле юнөлешләрән	Финанслау каралмаган	2023-2024 еллар

	жирлегендә жир кишәрлекләре, торак булмаган биналар белән тәэмин итүдә кече эшмәкәрлек субъектларына Мамадыш муниципаль районының Яке авыл жирлеге икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында ярдәм итү	үстерү максатларында кече һәм урта предприятиеләрне жир кишәрлекләре, торак булмаган сәүдә һәм житештерү биналары белән тәэмин итү, эшкуарларның районда уздырыла торган тендерлар, аукционнар турында хәбәрдарлыгын арттыру		
3	Милли һәм мәдәни үзенчәлекләрдә урта һәм кече эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм	Жирлек бюджеты акчалары	2023г. -15 мең сум. 2024г. -15 мең р. 2025г. -15 мең сум.

4. Кече һәм урта эшкуарлыкка мәгълүмати-консультация ярдәме

1	Районда кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм күрсәтү һәм үстерү өлкәсендә уздырыла торган чараларны мәгълүмати тәэмин итү.	Кече һәм урта бизнес вәкилләренең алдынгы эш тәҗрибәсен системалаштыру һәм тарату. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының Яке авыл жирлеге башкарма комитеты үткәрә торган конкурсларда, күргәзмәләрдә, башка чараларда катнашуга кече эшкуарлык субъектларын жәлеп итү	Финанслау каралмаган	2023-2024 еллар
---	---	--	----------------------	-----------------

5. Эшкуарның уңай имиджын һәм кече һәм урта эшкуарлык турында уңай жәмәгать фикер формалаштыру

1.	кече эшкуарлык субъектларын күргәзмәләрдә, ярминкәләрдә, конкурсларда катнашуга жәлеп	Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Яке жирлегенә	Финанслау каралмаган	2023-2024 еллар
----	---	--	----------------------	-----------------

	итү.	социаль-икътисадый үсешендә эшқуарлыкны үстерүгә ярдәм итү, эшқуарлык эшчәнлегенә иң яхшы субъектларының алдынгы эш тәжрибәсен тарату, кече һәм урта бизнесның ролен һәм әһәмиятен пропагандалау		
--	------	--	--	--